

ENTREVISTA A LA SÍNDICA DE GREUGES DE BARCELONA

Text i fotografies: Montse Ortigosa (responsable de Comunicació del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya)

El Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya ha entrevistat Maria Assumpció Vilà, Síndica de Greuges de Barcelona. Des del 2005, any que es va posar en marxa, la Sindicatura supervisa l'actuació de l'Administració municipal i dels serveis públics que en depenen amb l'objectiu de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans i les ciutadanes de Barcelona i també de les persones que es trobin a la ciutat encara que no en siguin residents. Moltes són les àrees on incideixen, com ara habitatge, urbanisme, medi ambient, transport públic, seguretat ciutadana, mobilitat personal, tributs o veïnatge, entre d'altres. Parlem amb la Síndica sobre el seu treball a la ciutat.

'El problema de l'habitatge és molt greu a Barcelona'

Sembla com si la gent es conformés una mica. Tinc la sensació que es pensa que estem tan malament que, què ens solucionaran?

No treballem només amb les queixes que ens arriben sinó que també nosaltres sortim al carrer a buscar aquestes queixes

No pot ser que la tecnologia avanci d'una manera tan ràpida i que en canvi els temes socials i els drets adquirits de les persones vagin endarrere

Què està sent motiu de queixa per als barcelonins aquest 2012?

Potser està canviant una mica el perfil però més o menys estem en la línia de sempre, els temes socials són els que més destaquen. El que passa és que nosaltres podem intervenir en els que podem intervenir, i actualment amb les retallades alguns són temes que no afecten a l'acció del propi Ajuntament, que és el que nosaltres supervisem.

De quina manera han augmentat les queixes a conseqüència de la crisi?

El perfil de la gent que ve ha canviat una mica. Ara hi ha molta pobresa, i per tant aquesta pobresa d'alguna manera ens arriba. Sembla com si la gent es conformés una mica. Tinc la sensació que es pensa que estem tan malament que, què ens solucionaran? Aquesta sí que és una impressió, que no es pot mesurar, però jo crec que és un sentiment que no es pot obviar.

Quins són els problemes de la ciutat que més li preocupen a vostè com a Síndica?

El tema que més em preocupa de la ciutat és el de l'habitatge, que és un problema que surt cada any, perquè no s'ha fet un projecte per a l'habitatge social correcte. I ara naturalment es nota més i es paguen més les conseqüències. Em preocupa molt la pobresa. I el problema de l'habitatge és molt greu a Barcelona. Segons les últimes estadístiques, a finals de l'any 2011, hi havia 3.000 persones dormint al carrer a la ciutat.

I en aquest sentit, de quina manera actuen vostès?

Nosaltres hem fet algunes actuacions en el tema dels assentaments, perquè són persones que estan malvivint en aquests llocs però que dintre de tot tenen un sostre, però últimament els estan traient dels assentaments i hi ha la incògnita de a veure on els posaran.

Vostès diuen que 'volen garantir la bona vida a la ciutat', com estem de prop o de lluny d'aquesta bona vida a Barcelona?

Estem bastant lluny del que voldríem per la resta de conciutadans i conciutadanes.

A l'informe de la Síndica diuen que volen ser pro actius, de quina manera ho fan?

Per una part tenim les queixes que ens arriben per problemes que ha tingut un ciutadà o ciutadana amb l'Ajuntament. A part d'això nosaltres podem actuar d'ofici i és amb aquestes actuacions d'ofici amb les que, quan detectem un problema a la ciutat, podem aprofundir. No treballem només amb les queixes que ens arriben sinó que també nosaltres sortim al carrer a buscar aquestes queixes i quan veiem situacions problemàtiques podem demanar a l'Ajuntament què passa i què s'ha fet al respecte. Aquestes actuacions d'ofici ens donen la possibilitat de poder incidir en col·lectius que normalment no venen a nosaltres, i que és molt difícil que ens arribin si no és a través de les entitats.

Quina vinculació hi ha entre la Síndica de Greuges i les entitats del Tercer Sector que actuen d'intermediàries?

La relació és bona, nosaltres hi tenim contacte. Hem anat a diferents federacions i a la pròpia taula del Tercer Sector, a explicar què és la nostra entitat, i a demanar-los que ens

facin arribar la veu d'aquestes persones que directament no vindrien mai. Però la situació de les entitats sense afany de lucre és molt delicada perquè la Generalitat ha retirat moltes subvencions i per tant tenen molta feina en poder tirar endavant la pròpia institució.

Quin tracte hi ha amb les persones que recorren a vostès? S'estableix algun tipus de relació o tot es queda en la gestió de cada cas i prou?

Evidentment que el tracte hi és. I això ho vivim molt malament perquè jo que vinc del món social i que estàs tan a prop de la misèria, de la pobresa i de la necessitat no et pots implicar perquè si t'emportes els problemes a casa estàs perdut. Les pròpies treballadores socials o els educadors, totes aquestes persones que estan treballant amb col·lectius tan marginats han de procurar implicar-se entre cometes, però això no vol dir que no te'n preocupis i que no te n'ocupis. Es viu

molt malament perquè et sents molt impotent. El tema de l'habitatge et fa sentir molt i molt impotent. El parc d'habitatges socials és absolutament insuficient ni per acollir els casos més necessitats, que tinguin un menor a càrrec, per exemple.

Quantes persones de les que viuen al carrer aconseguen un habitatge?

Un habitatge molt poques persones l'aconsegueixen. Moltes persones el que aconseguen és llogar habitacions.

Tot i que no tinguem unes competències directes, jo penso que com a Sindicatura de Barcelona hem de donar suport a col·lectius que ho estan passant malament, i mirar quines solucions hi pot haver i avisar les administracions de que han de fer alguna cosa per aquesta gent. Jo crec que estar al seu costat i donar-los suport és molt important.

I l'Ajuntament com reacciona davant de tot això?

Jo crec que l'equip de govern actual de l'Ajuntament estan sensibilitzats pels temes socials. El que passa és que no hi ha recursos.

Els ciutadans són conscients de que tenen el recurs de la Síndica?

Les persones que han vingut queden contentes. Rebem moltes cartes d'agraïment inclòs en els casos en que els hem dit que no tenien raó. Els ciutadans han de tenir consciència de que poden venir aquí, que no només se'ls escoltarà, sinó que se'ls pot orientar i assessorar o derivar a d'altres institucions que els poden atendre si nosaltres no podem. Ens estem donant a conèixer bastant, però no oblidem que no deixa de ser una institució relativament nova, i per tant ens han de conèixer. Ara estem fent una campanya als barris per presentar-nos i perquè a través de les associacions de veïns ens coneguin més.

Per què s'ha trigat tant en crear la figura del Síndic de Greuges a Barcelona?

Hi ha molts llocs, ciutats importants, on no n'hi ha. El primer de Catalunya va ser a Lleida, fa 20 anys. L'Ajuntament de Barcelona va aprovar el Reglament del Síndic l'any 2003 i el 2005 es va posar en funcionament. Tenim també l'exemple del Síndic de Catalunya. Tot això ha estat producte de la democràcia, perquè que una administració es posi una vigilància és una actitud democràtica important. Potser si que ha costat de posar-la en marxa però jo penso que ara més que mai els síndics i síndiques, i els defensors, són molt necessaris, el que no pot ser és que els governs, siguin del nivell que siguin, puguin estar posant pals a les rodes a un desenvolupament que en aquests darrers 30 anys ha costat molt aconseguir, i que ara moltes retallades poden suposar un retràs de 20 o 25 anys. Per tant, jo penso que si hi ha persones que estan defensant els drets de la ciutadania es podrà d'alguna manera lluitar, una vegada més, perquè no ens retardem en comptes d'avançar. No pot ser que la tecnologia avanci d'una manera tan ràpida i que en canvi els temes socials i els drets adquirits de les persones vagin endarrere. Per tant jo penso que les defensories i les sindicatures tenen un paper molt important en el futur.

Donen a l'abast? Tenen molta feina i l'estructura és petita

La gent d'aquí està molt entregada i molt mentalitzada, i a mi em dol molt quan critiquen tant al funcionariat. Com a tot els col·lectius segurament hi deu haver de tot. La gent que treballa aquí ho fa amb una professionalitat molt gran i amb molta entrega i dedicació, aquí no hi ha horaris.